І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 217. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1972 No. 217. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 22 листопада 1972

ПІДГОТОВНІ РОБОТИ І ЗАХОДИ, ЗВ'ЯЗАНІ з інавґурацією Президента 20 січня 1973 р. добігають до кінця. Закінчено будову плятформи, яка помістить 22 000 глядачів. Також відмальовано копулу на Капітолю. Кошти підготовних робіт досягнули суми біля 500 000 дол.

СЕНАТОР МЕКҐОВЕРН ЗАЯВИВ, що він буде протиставитися намаганням усунути Джін Вествуд, голову Крайового комітету Демократичної партії, але не матиме нічого проти того, коли вона добровільно зрезиґнує. МекҐоверн досі не заявився за ніякою іншою кандидатурою, ствердивши тільки, що всі досі називані кандидати надаються на це становище.

КРАЙОВИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ ГУБЕРНАТОРА ВОЛЛЕСА повідомив, що у Вашинґтоні буде відкрите тимчасове бюро комітету, завданням якого буде забезпечити вибір „відповідного кандидата" на голову Крайового комітету Демократичної партії. Демократичний Крайовий Комітет матиме свої наради 9 грудня.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗНАЧНО ЗБІЛЬШЕНЕ ЧИСЛО ВИПУСКНИКІВ МЕДИЧНИХ ШКІЛ в ЗСА, брак задовільного числа лікарів в Америці буде далі відчуватися. В 1972 р. число випускників досягнуло 9 551 чоловік. Брак лікарів під сучасну пору обраховують на 130 000 осіб. В 1980 році цей брак збільшиться до 180 000. Ця оцінка спирається на базі 1.85 лікарів на кожних 1000 населення.

В МІСТІ НЮ ЙОРКУ 16 ВІДС. ВСЬОГО НАСЕЛЕННЯ користується публічною допомогою. Кошти удержання близько 1,275,000 осіб виносять 23 відс. всього бюджету, який в цьому році є на суму 9,4 біл. дол. За обчисленнями міських властей, місто не може абсорбувати без шкоди для цілої адміністрації більше як 10 відс. осіб на публічному удержанні.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРОР ЛУЇЗІЯНИ ПОВІДОМИВ про створення спеціяльної комісії з 12 осіб (шість чорних і шість білих), яка матиме за завдання дослідити причини заворушень на кемпусі університету в Батом Руж, де згинули два студенти.

НА ПРАВНИЧІЙ КОМІСІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ дебати про бюджет Об'єднаних Націй, однак центром уваги є заява представника Америки, що вона відмовляється платити надалі 31 відс. бюджету ОН, а буде платити тільки 25 відсотків. Різні азійські й африканські держави критикували, або прославляли ЗСА, але найрізкіше таврував ЗСА амбасадор Куби Гектор Родріґез, який, пішовши по лінії СССР твердив, що ЗСА „користають" на перебуванні ОН в Ню Йорку, тому повинні платити більше, а не менше до каси Об'єднаних Націй.

ПОЛІТИЧНА РАДА АТЛАНТІЙСЬКОГО СОЮЗУ (НАТО) ЗВЕРНУЛАСЬ до Ради НАТО і його військового командування з суґестією, щоби військові кораблі НАТО дбали за безпеку нафтоналивних кораблів на їх шляху із Близького й Середнього Сходу до Західньої Европи. Совєтські військові кораблі, сказано у тому звідомленні, загрожують морським шляхам у південній частині Атлантійського океану та на Індійському океані. Політична Рада НАТО є дорадчим органом того могутнього західнього військово - політичного бльоку.

У ПАРИЖІ ПЕРЕБУВАЛИ американський генеральний прокуратор Ричард Кляйндінст і директор Бюра наркотиків та небезпечних ліків Джон Інґерсоль. Вони відвідали французьких міністрів внутрішніх справ Раймонда Марселена і справедливости Рене Плевена та дякували їм за успішну співпрацю у спільному поборюванні міжнародної торгівлі наркотиками. Завдяки тій співпраці виявлено й сконфісковано великі транспорти героїни й інших грізних наркотиків.

В АВСТРАЛІЇ АКТУАЛЬНОЮ СТАЛА проблема державного гимну. Опозиційна соціялістична Партія праці пропаґує конечність уведення самостійного австралійського гимну на на місце „Боже щасти королеві..." — як загального британського гимну. Прем'єр Вілліям МекМегон висловився за прийняття в Австралії двох гимнів — загального британського на державних святкуваннях та окремого австралійського на таких льокальних святкуваннях, як Олімпійські ігрища і т. п. імпрези.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох катедр потрібно	$1,800,000.00
Останньо вплинуло	$ 8,515.00
Досі вплинуло разом	$1,401,600.00
ДО КІНЦЯ РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ	$ 398,400.00

Більші пожертви надіслали:

В. Осадчук, Торонто, Канада, $ 2,000.00; д-р Микола Гнатчук, Детройт $ 1,000.00; д-р Марія і Роман Балтарович і Осип Біловус, Детройт по $500.00; Організації Молоді при Відділі УККА в Боффало і Андрій Чепига, Бостон по $ 200.00; д-р Євген Стецьків, Боффало $ 170.00; д-р Михайло Сайкевич, Боффало $150.00.

По $ 100.00 зложили:

Осип Бевкець, Йосиф Беднарський, Петро Візняк, Осип Гаврилюк, Іван Гринчак, д-р Мирослав Грушка, Ася Гумецька, Григорій Джура, Степан Душенко, Леонід Зайців, Федір Заяць, д-р Степан Кей, Ярослав Клюка, Манько Кіндрат, Володимир Коваль, Семен Коритко, Михайло Коцай, Петро Кушнірчук, Ірена і Юрій Лаврівські, Микола Лесів, Дмитро Мацьків, Петро Моцяк, Григор Назарчук, Ілярій Папуга, інж. Василь Потішко, проф. Зенон Саган, Осередок Спілки Української Молоді Америки (СУМА) в Бостоні, Михайло Сохацький, 13-ий Відділ Союзу Українок Америки (СУА) в Честер, Па., Петро Теплицький, Українсько - Американський Центр — Детройт, Микола Фарина, Анна і Василь Федорак, Григорій Філь, Петро Фіцай, Ірена і Михайло Шавалюк, Еміль Яким.

Пожертви на Центр Українських Студій в Гарварді можна відтягати від оподаткування.

Чеки виставляти на Ukrainian Studies Fund та пересилати на адресу: Harvard University, Room 208, 1737 Cambridge Street, Cambridge, Mass. 02138.

Починаються американсько-кубинські переговори

Вашинґтон.— Речник державного секретаря поінформував, що згідно з наміченим пляном між урядами Куби та ЗСА мали почався 23 листопада за посередництвом швайцарської амбасади в Гавані переговори в справі договору про поборювання повітряного піратства. В першій стадії переговорів кубинський уряд має з'ясувати свій проєкт такого договору і цей проєкт цвайцарська амбасада передасть до Вашинґтону для студій і виготовлення власного проєкту. Обидва проєкти будуть потім предметом дальших дискусій. З уваги на те, що переговори ведуться за посередництвом третього чинника, вони, очевидно, затягнуться, бо кожна спірна справа має бути реферована посередником обом сторонам. Все таки, американські чинники сподіваються, що, не зважаючи на ці труднощі в комунікації, переговори між ЗСА і Кубою не будуть надто продовжені і що обидві держави у відносно скорому часі досягнуть порозуміння. Інформують також, що Куба вимагатиме включення у договір конкретних заходів щодо актів морського піратства, коли мова про захоплювання кубинських кораблів кубинськими революціонерами, які діють з території ЗСА, користуючися правом азилюв ЗСА. Ця справа, правдоподібно, справлятиме найбільше труднощів, хоч уряд ЗСА заявив, що він є готовий дискутувати і цю проблему.

Перон пропонує арґентиньке міжпартійне зговорення

Буенос Айрес. — За інформаціями з Арґентини, Хуан Перон запропонував всім лідерам арґентинських партій проєкт домовлення, на основі якого мав би бути започаткований перехід державного управління з рук військовиків у руки цивільної адміністрації. На зібранні всіх політичних лідерів Арґентини, за винятком двох, які співпрацювали з теперішнім військовим режимом, досягнуто погодження в принципі, хоч покищо не підписано ніякого формального договору, ані не видано спільної декларації. Після закінчення наради, Перон склав заяву у приявності групи своїх прихильників, кажучи, що „ми досягнули спільного узгіднення, яке репрезентує становище всього арґентинського цивільного світу".

Федеральний суддя заявив, що науковці і журналісти не мають імунітету

Бостон. — Федеральний окружний суддя В. Артур Гарріті відхилив апеляцію гарвардського професора С. Л. Попкіна, засудженого за зневагу суду, коли він відмовився відкрити перед лавою присяглих джерело своїх інформацій. Мова тут про слідство в справі документів Пентаґону, за публікацію яких тепер судять Д. Елсберґа, кол. професора Массачусетського Технологічного Інституту. Виносячи вирок в справі апеляції Попкіна, суддя заявив, що ані науковці, ні журналісти не можуть користуватися імунітетом, коли йдеться про свідчення перед лавою присяглих і про розкриття джерел інформації. Проф. Попкін вже почав відбувати визначену кару.

Інфляція в ЗСА продовжується, але повільнішим темпом

Вашинґтон. — За даними Департаменту праці індекс консумпційних цін в жовтні ц.р. підвищився на 0.3 відсотка порівняно з попереднім місяцем. У порівнянні з жовтнем 1971 індекс цін збільшився на 3.4 відсотка, що вказує на вищу відсотково інфляцію, як цього сподівалися урядові чинники, визначуючи висоту між 2-3 відсотками. Все таки, порівняно з попередніми роками, коли висота інфляції досягла пересічно 6 відсотків, — це є значний поступ на шляху втримання інфляції під контролею. Упродовж останнього року заробітня платня підвищилася у такій мірі, що не тільки абсорбувала інфляційну звишку, але дала працюючим реальну надвишку порівняно з минулим роком на 4.5 відс. Підвищення консумпційного індексу цін пояснюють вищими цінами на одяг, медичне забезпечення, вживані авта і податок від реальностей. Ціни на харчові продукти залишилися майже без змін. Коли прийняти як базу підрахунків 1967 рік — 100, то індекс цін в цьому році досягнув 126.6. Іншими словами, від 1967 року посьогодні ціни збільшилися кругло на 25 відсотків, що в основному сталося перед введенням контролі цін.

Українці Ню Йорку протестують проти порушення прав УКЦеркви

Ню Йорк (Н. Н.). — У минулу неділю, 19 листопада, тут відбулося, у виповненій по береги великій залі Українського Народного Дому, протестне віче, на якому вірні Української Католицької Церкви засудили черговий акт нехтування помісности цісї Церкви Ватиканом. Віче скликав місцевий відділ Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ, а проводив ним голова відділу д-р І. Козак, який запросив до Президії д-ра О. Барана, д-ра З. Гіля, д-ра Р. Осінчука, д-ра В. Пушкаря та пані Оксану Щур, як секретаря. На вічу промовляли: д-р Гіль, який виголосив головну доповідь, маестро Й. Гірняк, д-р Осінчук, д-р Баран і д-р Пушкар.

Безпосередньою причиною скликання віча став лист, який за посередництвом Апостольських Нунціїв, переслав до Владик УКЦ Секретар Стану кардинал Війо. У тому, написаному з уповноваження Папи Павла VI, листі, кардинал Війо заперечив помісність УКЦ та опрокинув проєкт конституції УКЦ, що його наші Владики одержали від Голови УКЦ, Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого. Про цей факт грубого втручання у внутрішні справи УКЦ Ватиканської адміністрації, повідомила в перших днях ц. м. українська преса, зокрема „Свобода", і він викликав хвилю обурення серед вірних Української Католицької Церкви у всьому світі — твердили доповідачі.

На вічі, в доповідях, в дискусії та в резолюціях були висловлені наступні погляди та прийняті такі напрямні для дальшої дії вірних УКЦ:

Вірні УКЦеркви найгостріше протестують проти листа кардинала Війо і розцінюють його як черговий вияв намагань Ватикану потоптати автономічні права УКЦ. Українська Католицька Церква є складовою частиною Вселенської Католицької Церкви, але вірні УКЦ

(Закінчення на стор. 4-ій)

У Женеві й Гельсінках розпочалися важливі конференції ЗСА і СССР

Женева. — У вівторок 21 листопада ц. р. розпочалася у Женеві американсько-совєтська конференція про обмеження стратегічної зброї. Вона є насправді продовженням нарад, які простяглися впродовж понад 30-ти місяців напереміну у Гельсинках у Фінляндії й у Відні в Австрії та закінчилися підписанням у травні цього року у Москві, під час тамошнього перебування президента Р. Ніксона, двох договорів: про обмеження ракетної протиракетної оборони та про заморожения числа існуючих далекосяжних ракет на час 5-ох років. Теперішні переговори мають на цілі осягнути широкий і постійний договір про обмеження числа бомбардувальників, про характер і число атомових „головок" на далекосяжних ракетах, про далекосяжні бомбовики і т.п.стратегічну зброю. Тому теперішня конференція складніша, як були ними давніші переговори. Ствердив це президент Ніксон у листі до голови американської делеґації Джералда Смита, який на доручення Президента, відчитав того листа на першому засіданні. Головою совєтської делеґації є знову Владимір Семйонов. Майже одночасно, бо в середу 22 листопада мала відкритись у Гельсинках міжнародна конференція 34-ох держав для підготови панеропеюської конференції безпеки з участю також Америки і Канади, передбаченої на червень 1973 р. Хоча американська і совєтська сторони висловлюють оптимістичні передбачування щодо успіху Женевської конференції, проте вона триватиме, мабуть, роки, а не місяці. Щодо Гельсингської конференції, то її успіх у великій мірі залежить від ще окремої конференції, яка збереться у справі редукції збройних сил у Середущій Европі 31 січня 1973 р. у Женеві.

Кіссінджер і в'єтнамські комуністи продовжують наради про перемир'я

Париж. — У вівторок 21 листопада Г. Кіссінджер з своїми двома найближчими співробітникама — генералом Александром Гейґом і Вілліямом Салліваном — та три представники Північного В'єтнаму з Ле Дуком То у проводі перевели другу з черги 4 і півгодинну нараду у справі воєнного перемир'я і замирення у В'єтнамі. Ті наради ведуться у віллі, яка є власністю французької комуністичної партії, за 15 миль від Парижу. Журналісти, що їх не допускають до будинку, бачили, як приязно Кіссінджер і Ле Дук То проходжувались по приналежному до тієї віллі саду і як названий комуністичний проводир разом із своїми двома прибічниками відвели американських делеґатів до автомобілів. На цій підставі пресові коментатори доходять до висновку, що атмосфера на тих нарадах є ділова і примирлива. Одначе нічого певного офіційно не сказано і не заповіджено, коли можна сподіватися закінчення тих нарад. З Вашинґтону повідомлено тільки, що Кіссінджер перебуватиме в Парижі так довго, як це буде потрібно. Після вівтіркової конференції Кіссінджер полетів з Парижу до Брюсселю в сусідній Бельгії, на побачення з президентом Індонезії Сугартом і його міністром закордонних справ Адамом Маліком. Лет з Парижу до Брюсселю триває пів години. Індонезія передбачена, як одна з чотирьох держав, які мають становити міжнародну невтральну контрольну комісію у В'єтнамі, яка почала б урядувати майже одночасно з проголошенням тамошнього воєнного перемир'я. Вечером того самого дня Кіссінджер вернувся з Брюсселю до Парижу.

Комуністичний Китай проти договору в справі тероризму

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Виступаючи на форумі Правничої комісії Генеральної асамблеї ОН, представник комуністичного Китаю формально засудив акти тероризму, які останньо поширилися у різних країнах світу, але одночасно заявився в оборону „справедливих змагань" визвольних рухів, акти насилля яких не можна, як казав він, підтягати під тероризм. Комуністичний Китай об'єднався в цьому питанні з арабськими державами, які намагаються не допустити до дебати над питанням тероризму, яку запропонував генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм. Загально вважають, що заяву китайського комуністичного делеґата треба оцінювати як спробу Китаю не допустити до того, щоб ОН схвалили резолюцію, якою засудили б тероризм і яка стала б відтак основою міжнародного договору про поборювання тероризму.

Ізраїль перевів нову атаку проти Сирії — знищив її 6 літаків

Єрусалим. — Ізраїль перевів новий рейд проти Сирії, при чому він тривав впродовж 8 годин та охоплював наземні й повітряні бої. По обох сторонах уведено в ті бої однаково гармати і танки, як літаки. З ізраїльського боку твердять, що збито 6 сирійських літаків совєтського типу МІҐ, — сирійці повідомили, що знищили два ізраїльські літаки і 14 танків, що ізраїльці заперечили, ствердивши, що знищили 15 сирійських танків. З ізраїльської сторони повідомлено, що той новий рейд, що його називають найважчим за останніх два роки, прийшов унаслідку нових провокаційних дій арабських партизанів, як теж обстрілювання ізраїльських осель сирійськими гарматами з узгір'я Голяна. Ізраїльське летунство бомбардувало сирійські позиції вздовж довгого на 40 миль кордону, націлюючись на сирійські радарні станиці, артилерійські позиції та військові командні становища. Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан заявив, що Ізраїль здає собі справу, що такими атаками він не зліквідує палестинських партизанських організацій, але не дає їм „передишки" для скріплення і зорганізування себе та підготовлювання нових протиізраїльських виступів.

ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ" ПОЯВИТЬСЯ З ДАТОЮ 28-ГО ЛОСТОПАДА

З уваги на День Подяки, це число „Свободи" друкується в середу, 22-го листопада, з датою п'ятниці, 24-го листопада. Чергове, подвійне число друкуватиметься в понеділок, 27-го листопада, з датою вівтірка, 28-го листопада.

А. ШІФРІН: ОБОРОНА ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ ВИМАГАЄ БЕЗУПИННИХ АКЦІЙ

Торонто. — Виступаючи на масовій українській маніфестації в Торонті, зорганізованій 11 листопада Комітетом оборони людських прав, жидівський діяч і колишній в'язень совєтських концтаборів Аврам Шіфрін наголосив конечність безупинних акцій в обороні переслідуваних і в'язнених провідних діячів в Україні та інших совєтських республіках. В той час, коли совєтський режим робить всі заходи, щоб голосу переслідуваних у світі ніхто не чув, нам треба щораз то голосніше про ці переслідування говорити, демонструвати і протестувати, бо тільки в цей спосіб можна допомогти жертвам терору тоталітарного режиму.

У західньому світі, говорив Шіфрін на пресовій конференції напередодні маніфестації, „багато людей не можуть зрозуміти зухвалої і цинічної природи совєтської пропаґандивної машини тому тільки, що вона спроможна постійно ширити неправду упродовж довгого часу". Ця пропаґанда прикриває жахливу підсовєтську дійсність, топтання основних прав людини, ґеноцид, русифікацію. „За час мого десятирічного ув'язнення у совєтських таборах каторжної праці я зустрічався з тисячами політичних в'язнів, які стали ммоїми приятелями. Табори повні різних національностей: жидів, українців, росіян, татар, грузинів, узбеків, білорусів... Існують велетенські табори, де переважаюча більшість в'язнів — це українці. Національний рух в Україні був подавлений криваво щойно в 1953 р. у Совєтському Союзі все були, є і будуть живими національні рухи, з яких найсильнішим безсумніву є рух на українській території. Він охоплює всю націю. Його корені є сильні і глибокі, бо немає розламму між інтеліґенцією України і широкими народними масами у селах... Україна хоче жити як вільна і незалежна держава. Вона протиставиться русифікації і не хоче бути колонією".

У розповіді про Юрія Шухевича, який більшість свого життя (йому тепер 39 років) провів у совєтських тюрмах і концтаборах, а якого поновно совєтський суд засудив на 10 років ув'язнення, А. Шіфрін накреслив долю тисячів і тисячів совєтських політичних в'язнів, які по сьогодні наповняють совєтські концтабори. Ще в таборах А. Шіфрін взяв на себе зобов'язання, що у випадку, коли йому пощастить вийти на волю, він буде всіми силами продовжувати боротьбу проти російсько-большевицького тоталітаризму в обороні основних прав людини. Ця боротьба і ця оборона — це моральний обов'язок не тільки кол. в'язнів совєтських концтаборів, не тільки українців, жидів і інших національностей, поневолених і переслідуваних в СССР, але цілого світу.

Праці Якова Гніздовського на мистецьких виставках в Італії і в Англії

Ню Йорк. — Праці видатного українського мистця-маляра і графіка Якова Гніздовського здобувають все ширше признання і все більше покупців не тільки у ЗСА, але також в інших країнах світу, востаннє — в Італії та у Великій Британії. На великій міжнародній виставці сучасної ксилографії — графіки, що відбувається, почавши з липня цього року, на замку Деі Піо в Карпі в Італії, Яків Гніздовський репрезентований трьома працями „Поле" „Два барани" і „Зебра". Бере участь в цій виставці Яків Гніздовський разом із дев'ять іншими графіками із ЗСА, як одинокий українець. В той же час цілий Совєтський Союз репрезентований на цій виставці працями шістьох графіків, усе із Москви, між якими немає ні одного українця чи й представника інших народів СССР. У великих каталогах цієї виставки подана вичерпна довідка про Я. Гніздовського, його праці й виставки із підкресленням, що народжений він в Україні. Водночас із цим повідомляють із Лондону у Великій Британії, що в останньому місяці цього року, від 1 до 30 грудня 1972, там у Галерії Лумлі Казалет, Лтд., при 24 Дейвіс Стріт, буде відкрита виставка образів, графіки і рисунків Якова Гніздовського. З нагоди цієї виставки названа ґалерія видала у формі складаного пляката великий каталог цієї виставки із 32 репродукціями його малярських і графічних праць.

Яків Гніздовський

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ УМІ

Ню Йорк. — У найближчу неділю, 26-го листопада, тут в приміщеннях Українського Інституту Америки при 79-ій вулиці і 5-ій евеню відбудеться о год. 4-ій Ювілейний Концерт Українського Музичного Інституту з нагоди 20-річчя його існування. В концерті беруть участь учителі УМІ: Мелянія Байлова, Таїса Богданська, Рафаїл Венке, Володимир Грудин, Дарія Каранович, Антоніна Лисенко, Галина Мирошниченко, Ольга Сушкова-Наконечна, Надія Оранська та Ігор Соневицький.

ВИСТАВА „ЗА СЕСТРОЮ" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія (О. Л.) — В неділю 26 листопада ц.р. о год. 3.30 по пол. тут у залі Бенджамін Френклін при Брод і Ґрін вул. Молодеча Театральна Студія при парафії свсв. Володимира й Ольги у Чикаґо поставить п'єсу „За Сестрою". Перед тим, о год. 11-ій перед пол., духовний опікун Студії о. М. Бутринський відслужить в церкві Христа-Царя при вул. Каюґа св. Літургію українською мовою. Після вистави в парафіяльній залі цієї церкви відбудеться спільна вечеря й зустріч членів Студії із філядельфійською молоддю.

ВИСТАВКА ЕМАЛІЙ ШОНК-РУСИЧА

Балтімор, Мд. — В днях 24-26 листопада ц.р. тут у залях „Самопомочі" при 239 Савт Бродвей, відбудеться виставка емалій Шонк-Русича з Ню Йорку. Крім оригінальних праць, будуть виставлені репродукції емалій IX-XII сторіч із Київської княжої доби.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У ДЕНЬ ПОДЯКИ

ПРОКЛЯМАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — З нагоди традиційного Дня Подяки в ЗСА президент Ніксон видав наступну проклямацію:

„Коли перші поселенці зібралися, щоб скласти свою подяку Господеві, який охоронив їх на окраїнах незалюдненої пущі, вони поновили на американських берегах традицію Подяки таку ж давню, як давньою є сама західня людина.

Від часів Мойсея над Червоним морем до Ісуса, що нагодував множество, Святе Письмо закликає нас до слів і діл вдячности, заки навіть ще ми цілком можемо усвідомити собі розміри Божого благословення. Від часу Вашинґтона, який навколішках молився у Валей Фордж — до молитви астронавта, який кружляв довкруги Місяця, наша власна історія повторює цей заклик і доказує його практичність.

Сьогодні, в добу, коли щораз модніше впадати в розпач, світ більше як будь - коли потребує почуття слова американського послання з нагоди перших жнив: „Вгору піднімімо серця! Віддаймо подяку! Бачити все виразно довкруги себе — значить радіти, а радіти — це значить молитися до Господа; молитися до Нього — значить діставати ще більші ласки".

У цьогорічний День Подяки наша країна може кинути оком в минуле з особливою вдячністю, дивлячися на події року, які принесли більше поступу на шляху до тривалого миру як будь - який інший рік минулого покоління, і ми можемо надіятися в довір'ї на Боже Провидіння, на нагоди, що їх принесе мир.

Справді, чаша наша переповнена благодатями Бога: наше життя, наші свободи, наші найдорожчі; наші матеріяльні добра і наша духова спадщина; краса нашої країни, ширінь наших обріїв, надія на мир, що все завершує. За це все ми в покорі повинні бути вдячні.

Тому тепер я, Річард Ніксон, Президент З'єднаних Стейтів Америки, відповідно до Секції 6103 Розділу 5 Кодексу З'єднаних Стейтів, яким визначено четвертий четвер листопада кожного року як День Подяки, цим проголошую 23 листопада 1972 року днем національної подяки.

Закликаю всіх американців збиратися у цей день в домах та місцях молитви, єднатися у складанні подяки за незчисленні благословенства, якими користується наш народ, і обійняти старших віком та нещасливих, які повинні мати особливе місце в наших святкуваннях і до яких ми повинні підійти з такою ж любов'ю, з якою зустрічаємося ми всі.

У засвідченні цього я підписав це власною рукою 17 листопада 1972 року Божого і 197 року незалежности З'єднаних Стейтів Америки.

Річард Ніксон

Вілліям П. Роджерс
Державний секретар

Дякуймо Господеві

Формально День Подяки щороку у четвертий з черги четвер листопада, це продовження традиції, започаткованої першими „паломниками" з Европейського Заходу на північно - американській землі в 1621 чи пак 1630 рр., які дякували Господеві за те, що пережили важку зиму, і за перші буйні жнива.

В нинішньому зматеріялізованому світі назверхня познака Дня Подяки — багато заставлений стіл, центральне місце в якому займає індик. Але поза тією назверхньою поволокою є куди глибший моральний, духовий зміст цього свята. Передусім — у цей день традиційно збирається за святковим столом уся родина. Тому це свято родини, найпевнішої і найтривкішої основи кожного народу й кожного суспільного ладу. Це ціла родина дякує Господеві за те, що зберіг її і дав їй те, чого вона не мала б без Господнього благословення.

Почуття вдячности є так само одною з найкращих прикмет людської вдачі, як брак того почуття є доказом егоїзму, зарозумілости і самохвальства. Це такі риси людської вдачі, які переступають межі країн, народів, рас і віровизнань. І тому американський День Подяки існує для всіх. Його визнають і святкують в усіх стейтах Америки без винятку. Тому Свято Подяки стосується також всіх українців в Америці та в усьому вільному світі: вони дійсно мають за що дякувати Господеві. Ніхто з них і не мріяв, виходячи з рідної землі у хвилині воєнної завірюхи, що не тільки врятує своє життя, але й дістане варстат праці і доробиться добробуту. Треба дякувати Господеві й за те, що в умовинах ворожої окупації знаходяться в Україні відважні, саможертвенні люди, які стають в обороні прав свого народу на рідну культуру.

М. Сосновський

ПРАВА НЕСПІВМІРНІ ІЗ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ

Минулого тижня на форумі Об'єднаних Націй дійшло до зудару між представниками ЗСА та СССР у зв'язку з висотою вплат, що їх повинні вносити на рахунок бюджету ОН члени цієї організації. Конфлікт з цього приводу між ЗСА та СССР має свою виразну вимову, коли врахувати той факт, що обидві держави розпоряджають на форумі ОН однаковими правами і в однаковій мірі надають тон політиці ОН, а одночасно їхні фінансові зобов'язання до ОН виражаються у відсотковому відношенні 45:1.47. Іншими словами, в той час, коли ЗСА несуть 45 відс. всього фінансового тягару ОН, то вплати СССР на рахунок ОН сягають всього 1.47 відс. В долярах це відсоткове відношення виявляється в таких цифрах: 4,2 більйона долярів вплат збоку ЗСА і всього 5,200,000 долярів збоку СССР.

Коли візьмемо ці цифри до уваги, то не приходиться дивуватися, що уряд ЗСА почав домагатися ґрунтовної ревізії такого стану, пропонуючи зміни в оподаткуванні окремих членів ОН та поширюючи фінансову базу ОН на всіх його членів пропорційно до їхніх спроможностей, з тією умовою, щоб ні одна з держав не повинна вплачувати суми, яка перевищувала б 25 відс. загального бюджету ОН.

Само собою становище СССР в цій справі мусить викликати здивування: найбільша держава у світі, яка займає друге після ЗСА місце у міжнародному укладі сил, з претензіями на провідну ролю у міжнародній політиці—намагається, коли йдеться про ОН, жити чужим коштом. Очевидно, з цим можна було б згодитися, але тільки при передумові, що відповідно до висоти вплачуваних внесків на рахунок потреб ОН, була б визначувана питома вага СССР на форумі ОН. Коротко: права повинні бути співмірні з обов'язками також і фінансового характеру.

Однак, хто мав змогу будь - коли побувати в головній квартирі ОН в Ню Йорку, познайомитися з особовим складом різних комісій, а зокрема з особовим складом окремих бюр ОН, головно на керівному順 позем, той мусів всюди зустрінутися з людьми із СССР, які рахуються на етатах Об'єднаних Націй і в усіх ситуаціях мають вирішальний голос. Чейже знаємо, що в ніякій аґенції ОН не може перейти ні одна серйозна справа, ні одна проблема чи скарга не може бути розглянена, якщо становище такого чи іншого совєтського представника буте неґативне або коли він просто скаже, що „не знайомий з питанням" і пропонує його відкласти для пізнішого розгляду. Для всіх інших учасників, членів комісій чи аґенцій це знак, що дану справу треба покласти „під сукно", бо інакше можна буде наразитися на обурення, а то й гнів кремлівського Зевса.

Всі ці надзвичайно важливі права і привілеї Совєтський Союз „купує" на форумі ОН сумою 1.47 відс. всього бюджету ОН. В той самий час совєтський представник під час дискусії, не заікнувшися, пропонує, щоб ЗСА не тільки не зменшували, а ще й збільшили свої вплати до ОН, або, інакше кажучи, перебрали на себе практично повне фінансування ОН, в якому не ЗСА, а СССР з його пудручними сателітами має бути господарем. Мало того, американський податковець має оплачувати кошти утримування совєтських громадян на різних посадах в Об'єднаних Націях.

Щоб себе якось оправдати, совєтський представник закинув З'єднаним Стейтам Америки, що вони насправді експлуатують ОН для своїх цілей, користаючи з того, що головна квартира ОН приміщується в Ню Йорку і через це „вартість землі та приміщень в Ню Йорку зросли в чотири рази" і американські фірми користуються мільйоновими фондами ОН, депонованими в американських банках. Очевидно, така „арґументація" мусіла поруши ти американського амбасадора в ОН, Джорджа Буша, який, не зважаючи на те, що не мав у той час виступати, забрав слово, щоб з'ясувати фактичний стан і вказати на те, хто експлуатує кого і в якій мірі.

Ми не думаємо, що арґументи амбасадора Буша мали будь - який вплив на совєтського делеґата чи що вони вплинуть на зміну совєтської політики щодо фінансових вплат до ОН. Не матиме ніякого впливу на совєтський уряд і те, що ОН перебувають у фінансовій кризі і тому окремі аґенції ОН не мають змоги виконувати визначених їм функцій. Об'єднані Нації для СССР — це арена догідних зударів з „капіталістичним світом", це форум пропаґанди і місце, з якого можна у меншій чи більшій мірі впливати на десятки малих держав, для яких ОН є єдиним практичним місцем, де вони можуть демонструвати свою „суверенність" і свою, нібито, питому вагу у міжнародній політиці.

Для СССР ясно, що ОН не є форумом для серйозної політики, і, коли потрібно совєтським чинникам перевести якусь справді важливу політичну акцію, то це вони роблять порядком безпосередніх дипломатичних контактів із заінтересованими сторонами. Це стосується також і справи взаємин СССР з ЗСА. З цих міркувань СССР вважає, треба припускати, що його вплати до ОН і так досить високі. Тому треба привітати заходи американського Уряду добитися якогось „вирівняння" щодо фінансових зобов'язань супроти ОН, та зокрема, щоб обнизити висоту максимальних своїх вплат і одночасно домогтися підвищення вплат збоку СССР.

В. Чапленко

ПРО ОДИН РОЗДІЛ В „ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ"

(2)

Я обриваю цитату, бо боюся, що читач забуде, що мова йде про історію української літературної мови. А втім, Плющ незабаром після цієї „констатації" повертається до мови, тільки знов таки... російської. Він пише: „У країнах народної демократії російська мова вивчається в школах і вузах (? — В. Ч.). Вивчення російської мови в цих країнах широко здійснюється також через різного роду курси в містах і селах. Знання російської мови допомагає трудящим Европи і Сходу оволодівати великим вченням марксизму-ленінізму.., листуватися з новаторами виробництва і тим самим глибше засвоювати досвід радянських людей у будівництві соціялізму, підносити на вищий рівень власну культуру і літературу".

Але тут автор викинув наведені в „Нарисах" слова „найвидатнішого поета радянської епохи" В. Маяковського, що, мовляв, якби він був хоч би й мурином похилого віку, то й тоді б він навчився російської мови тільки через те, що цією мовою говорив Ленін. А за причину цієї „зміни" стало, либонь, те, що в цих словах Маяковського мурин виступає як найпримітивніша людина, тимчасом як Москва тепер залицяється до африканців. Отож Плющ і вставив замість цих слів велику цитату з органу ЦК партії журналу „Коммунист", в якій сказано про те, що російську мову вивчають не тільки в Англії та Франції, а й „на далекому маленькому острові Трінідад, і в країнах, що недавно завоювали (? — В. Ч.) незалежність, наприклад, в Малі, Гані, Алжирі, Нігерії".

І цими „успіхами" пишається не історик російської мови, а історик української мови! Пишається П. Плющ і тим, що „деякі неологізми російської мови стали інтернаціоналізмами і вживаються в мовах світу без перекладу". І він згадує: „До таких слів належать, наприклад, „большевик" і „совет", що відзначив ще в 1920 році В. І. Ленін". А вже питанню про вплив російської мови на мови „країн народної демократії" він присвятив аж дві сторінки, навів цілого вірша польською мовою, подав цілі списки російських слів або хоч кальок із них, уживаних тепер у польській, чеській та в болгарській мовах. Тут, правда, автор також поробив деякі зміни. У „Нарисах" був польський вірш „Червона Армія", в якому сказано, що вона „визволителька народів", „лавина слави", що під час війни „з одного казанка їли поляк і росіянин", та його, цей вірш, викинуто, мабуть, через те, що „росіяни" не захотіли ділитися „славою" з поляками. Натомість ув „Історії" надруковано фактично безсенсовий для контексту вірш В. Бронєвського про шахтаря, із закликом добувати більше вугілля. У „Нарисах" був болгарський прозовий текст, а в „Історії" вже його немає...

Далі в „Історії" знов іде мова про велич російської мови, її досконаліть, нечувані якості й властивості. „Російська мова має світове значення ще й завдяки винятковому її словниковому, фразеологічному та синонімічному багатству, граматичній гнучкості, силі й виразності її засобів образности завдяки тим якостям, які, будучи ознакою високої духовної зрілости і самобутности російського народу, вселяють віру в його велич (!? — В. Ч.)". На доказ цього всього він понаводив висловлювання різних російських письменників на похвалу своєї мови. Але тут Плющеві довелося викинути те, що насправді „принижувало" оту „велич". У „Нарисах" було сказано: „Надзвичайні якості російської мови, завдяки яким вона має численні переваги над іншими мовами світу, відзначив ще М. Ломоносов". Далі він навів відоме ще з царських шкільних підручників висловлювання цього останнього, з якого виходило, що вона не вища, а тільки дорівнюється „ішпанській", французькій, німецькій, італійській, ба й грецькій та латинській мовам. Але для XVIII ст. й це було перебільшення, а тут же треба було доказати хоч би висловлюваннями російських письменників, що вона має „численні переваги над іншими мовами світу"!

„Найвищого пункту" у підлабузнюванні до „старшого брата" та його мови дійшов автор, визнаючи „роль" російської мови в СССР. Тут мало не в кожному абзаці звучать слова „винятково в е значення", „величезне значення", „надзвичайна роль російської мови" і таке інше. Як позитивне явище він відзначає „поповнення словника мов усіх радянських народів шляхом запозичення з російської мови . . . що сприяє зближенню між собою мов радянських народів". І хоч це, як відомо, розкладає ці мови зсередини, а самі поневолені народи чинять о п і р такому „поповненню", та П. Плющ пише: „Російська мова користується загальною пошаною і любов'ю з боку всіх народів СРСР. Вона стала близькою кожній радянській людині. Особливо легко оволодіває нею український народ, мова якого походить з того ж кореня, що й російська мова". На доказ того, що український нарід „любить російську мову", Плющ навів слова І. Франка, вирвані з контексту, а про те, що майже у всіх українських письменників, що писали ще вільно до „Великої Жовтневої" . . . є висловлювання про „нелюбов" до російської мови (напр., у Т. Шевченка: „терпке кацапське слово") він не тільки в

(Закінчення на ст. 4-ій)

ГАРВАРД: І В НЮ ГЕЙВЕНІ — МОЛОДЬ

Раннім жовтнем група українських студентів в Ню Гейвені, Конн. зустрінулась, щоб скріпити заінтересування Гарвардським Центром Українських Студій, щоб продискутувати способи для поновлення збіркової акції.

Около чотири роки тому понад 10 тисяч долярів зібрано в тій громаді заходами місцевого Комітету ФКУ. Але тепер натуга тієї праці послаблена, тому студенти рішили створити місцеву організацію, називаючи її **Студенти для Українських Студій в Гарварді.** Вибрано управу: Мирон Мельник — голова, Богдан Маслянка — секретар, Ляриса Садовська — скарбник. Завданням цієї студентської організації буде постійно скріплювати заінтересування серед місцевої громади справами українських студій в Гарварді, як також включитись в збіркову акцію ФКУ.

За ініціятивою студентів запрошено до Ню Гейвену о. Степана Чомка, члена Головної Екзекутиви ФКУ на сходини, щоб він насвітлив важливість діла ФКУ. Багато колишніх його парохіян прийняли о. Чомка сердечно й з ентузіязмом. Промовця представив Мирон Мельник. Отець Чомко апелював до членів громади в Ню Гейвені бути жертвенними й щедрими, підтримати українські студії в Гарварді, бо це — найкраща оборона культури і ідентичности українців. А тоді почалась акція збірки фондів. Присутні задеклярували понад 9 тисяч долярів. Листу жертводавців незабаром опублікується.

Д-р М. Снігурович, голова Комітету ФКУ в Ню Гейвені подякував студентам за їхню ініціятиву і завзяття, а о. Чомкові за приїзд. По нарадах учасників запрошено на каву і солодке. Перекуску приготовили студенти.

Черговою фазою дії студентів будуть відвідини потенційних жертводавців від дверей до дверей, від людини до людини. Чи прийме українська громада свою молодь дружньо і ввічливо? Студенти закликають цілу українську громаду в Ню Гейвені включитись враз з ними в акцію, якою метою є широка підтримка проєкту ФКУ — Гарвардського Центру Українських Студій.

Між жертводавцями в Ню Гейвені є теж Меценати і Добродії ФКУ. Між ними: п-во Витвицькі — 2,000 дол.; п-во Антонишини, Радавці, Берези, д-р Іван і пані Кузики — по 1,000 долярів. В Ню Гейвені, одначе, ще є багато й таких, що досі не склали пожертви. А діло ФКУ — це справа усіх.

Богдан Маслянка

З НАШИХ БУДНІВ

В ІНДИКОВЕ СВЯТО

Цього року запросив мене на Свято Подяки один земляк з давнтавну, либонь з вдячности за те, що я постояв йому за свідка при одержуванні американського громадянства. Є такий закон, що перед виборами не видають на руки громадянських паперів, тим то мій „похресник" ще не мав права голосувати, але в зв'язку з голосуванням, у котрому не брав участи, вже встиг наткнутися на маленьку неприємність...

Урядовець Іміґраційної Служби, який екзаменував мого земляка, бувши відай симпатиком сенатора Мек-Говерна, спитав петента — хто, на його думку, вийде переможцем у листопадових виборах.

— Звичайно, Ніксон! — випалив, як з автомата, наш земляк.

Урядовець скривився, ніби муху проковтнув, і мабуть за кару велів йому, землякові, написати на клаптику паперу: "I like America", що мій „похресник" акуратно, каліграфічно, без жадної помилочки виконав, і в такий спосіб удостоївся чести носити ім'я натуралізованого американця.

— Голосувати я ще не мав права, — сказав, запрошуючи мене на традиційний обід з індиком, — але вже маю леґально зафіксоване на письмі, що можу спожити „турка" з журавлиною.

Це мені пригадало, як у 1954-му році я сам одержував громадянство, а тодішній головний радний УНСоюзу, п. Петро Кучма, був мені за „хресного тата", разом з нашим корейським героєм, п. О. Воробцем. Урядовець, що провіряв моє знання Конституції ЗСА (тоді ще писалося „ЗДА"), бувши, либонь, в доброму настрої, звернув мені увагу, що самий натуралізаційний сертифікат ще не робить з мене американця.

— Щоб почувати себе справжнім американцем — сказав, — ви, крім посідання цього сертифікату, мусите ще перейти через дві важливі проби: перше — вийти щасливо з автомобільної катастрофи, а друге — обов'язково і негайно вивчити теорію гри в бейзбол!

У тому часі я вже мав за собою один автомобільний випадок, який, слава Богу, щасливо закінчився, а з бейзбольною теорією я запізнався вкоротці, в Центральному Парку в Ню Йорку, коли якийсь пацан, припадково й нехотячи, свиснув мене бальончиком у голову.. Перестрашений хлопчина кинув на землю свого „макогона" і пустився навтікача, хоч я навіть не пробував його здоганяти чи переслідувати: я знав, що це сповнилося моє призначення, що гуля, яка вискочила мені на голові після цього „хрищення", була свідоцтвом, що я щасливо пройшов і третю пробу на шляху до осягнення американського громадянства.

І к е р

ОБМІН ПАРТІЙНИХ ДОКУМЕНТІВ ПРЕДМЕТОМ НАРАДИ В ЦК КПСС

Москва. — Тут в ЦК КПСС відбулася в днях 14-16 листопада нарада керівників спільними відділами ЦК компартій союзних республік, крайових, обласних і окружних комітетів КПСС, а також деяких міських і районних партійних комітетів. Політбюро на цій нараді репрезентував А. П. Кириленко, який мав головну доповідь. Основною темою наради була справа обміну партійних документів, який починається в СССР наступного року і триватиме упродовж двох років.

Софія Лучаковська

МАРОККО Й ФОЛКЛЬОРНИЙ ФЕСТИВАЛЬ У МАРАКЕШІ

(2)

Вулиці в цій частині міста — це широкі бульвари, обсаджені старими пальмами. Всі доми, мури, що оточують місто, і земля рожево - червоної барви, і тому Маракеш називають Червоним Містом.

Об'їхавши нову частину міста, ми поїхали через стару браму, удекоровану з нагоди фестивалю, на площу Джема ель Фна, що означає „Зібрання Мерців". Макабрична дещо назва для найрухливішого і найбагатшого на барви місця в Марокко. Назва ця постала давно, як колись один з дуже жорстоких володарів виставляв на цій площі щотижня голови страчених людей.

Як настає день, ця площа прокидається до життя. Купці відкривають тяжкі, дерев'яні віконниці; кухарі роздмухують малі вутляні вогниця, щоб вони жевріли цілий день і щоб на них варити свої манні крупи і м'ятовий чай, мандрівні купці розкладають свої шатра з товаром, увихаються носії. Вони бігають цілий день, в один бік несуть сирівці і вертаються з готовим продуктом. Галас несамовитий, людей така маса, що з трудом протискаєтесь вперед. Ми з товаришкою трималися за руки, щоб не загубитись.

Нашу увагу приковують постаті носіїв води в традиційних неправдоподібно барвистих строях, широких капелюхах, оточених спадаючими на очі кісками з кольорової вовни, з дзвінким мідяним начинням. Вони знають, що зароблять більше грошей, позуючи перед фотоапаратами туристів, як продаванням води спрагненим. Це вже „поступові" мусульмани, бо Аллах з а б о р о н я є будь-яким способом зображувати людські постаті.

Ортодоксальних мусульман стрінули ми також. Ми завважили трьох старих, сліпих жебраків, які стояли один побіч одного і співали. Я захотіла їх зфотографувати, і моя товаришка уставилась з апаратом, а мене послала до сліпців, щоб і я була на знімці. Та коли я, кинувши дрібні гроші на тацку одного зі сліпців, стала коло нього, другий раптом „прозрів" і з криком, заслонюючи лице капелюхом, почав протестувати. Знімка все ж таки вдалася.

З площі ми відважно ввійшли у вузенькі, круті вулички старої частини м і с т а, яка у всіх містах називається Медіна. Вулички притемнені, бо над ними влаштована плетінка з тонких прутів і пальмового листя, яка дає прохолоду від спеки й яскравого сонця. Обидві сторони вулиці — це крамниця за крамницею, повні мароканських мистецьких виробів, споживчих товарів і інших речей щоденного ужитку. Купці, стоячи в дверях, настирливо запрошують до середини. Щохвилини коло вас з'являється молодець, який пропонує вам бути провідником. Діти поодиноко або цілими табунцями обступають вас і просять щось подарувати. Їх так багато, що не можете зробити кроку вперед і мусите кинути пригорщу дрібних грошей або цукорків між них. Тоді вони розбігаються, шукаючи зі сміхом на землі дарунків, а ви йдете далі. Я почувала себе в Медіні зовсім безпечно, куди безпечніше, як, скажім, у підземці Ню Йорку чи Філядельфії.

Вулички Медіни тягнуться на дві милі. Продають тут все — від мигдалів до гаптованих стяжок, від плетених кошиків до шкіряних виробів, від килимів до готового одягу.

На обід ми вернулися до готелю. Перед обідом я одягнула купелевий стрій і відсвіжилася у басейні. Температура була 87 ступенів Фаренгайта, сонце пекло немилосердно, тож ми, пообідавши, пішли відпочивати до своєї охолоджуваної кімнати.

Під час обіду ми запізналися з німкенею, провідницею туристичних груп і вона запропонувала нам поїхати о 5-ій год. вечора поза місто, де мало відбутися видовище, зване „Фантазія берберів".

Ми поїхали. На тлі червоних, охоронних мурів міста були розставлені білі шатра з чорним взором. Далеко під мурами стояли групи їздців на конях. В означений час ці групи по 15-20 осіб рушили ґальопом у сторону глядачів і, минаючи їх, всі рівночасно вистрілили з рушниць угору. Шалений темп, з яким коні наближалися, тупіт копит, вигуки їздців, врешті постріли — все це спершу трохи поденервувало, але за другим, третім разом ми вже приглядались до всього того спокійніше.

Їздці — це бербери, люди з Атлаських гір, донедавна ще номади, які з нагоди фестивалю приїхали до своєї столиці пописатися своїми кіньми. Багато з їздців це зовсім старі чоловіки, сивоволосі і з білими бородами, але стрункі і звинні. Один з молодих їздців упав з коня і покалічився. Приїхало авто з червоним хрестом і забрало невдаху.

Під час того видовища можна було безплатно пити досхочу м'ятовий чай і брати з таці малі, круглі тісточка, а хлопчаки роздавали пачки марокканських папірос з темним, міцним тютюном.

Ми вернулися до готелю, повечеряли і, змінивши одяг, поїхали готелевим автобусом на фестиваль марокканського фолкльору.

Відбувається він щороку в травні і триває 10 днів. Тло для нього — це могутні руїни замку Дар Бейда і беруть у ньому участь найкращі групи співаків і танцюристів. Рожево-червоні мури колишнього замку творять величезний чотирикутник, який по боках має штучні озера і засаджені помаранчеві гайки. Серединою веде широкий поміст з глибини площі до глядачів. На першому пляні сцена на всю ширину площі, вкрита килимами. По боках сцени білочорні шатра, освітлені всередині, в яких сидять біля вогнищ артисти. Групи ці такі мальовничі, що глядачі один за одним переходили з трибуни на сцену, щоб зробити знімки.

О год. 9:30 засвітилися рефлектори, освітлюючи задню частину площі і поміст поміж озерами. Цим помостом бігли з галасом і сміхом десятки хлопців у віці від 5 до 15 років в червоно-зелених сорочках і штанах. За хвилину сцена зароїлася від руху і барв. Поодинокі, подвійні сальта, вперед, назад, боком, не дотикаючись руками землі, високі „вежі" виконувані незвичайно скоро і звинно. Здавалося, що ті хлопчаки взагалі не мають кісток, тож публіка вітала їх ентузіястичними оплесками. Ці дійсно акробатичні штуки виконують сільські діти.

Наступні точки виконували дорослі жінки й чоловіки, переважно молоді.

Не буду вичисляти назв усіх поодиноких продукцій, вони прив'язані до назви племени або місцевости, з яких дана група походить, і зображують різні святочні події в житті селянина, залицяння, весілля, суперництво, навіть війну.

Одяг чоловіків переважно білий, білі тюрбани, халати і спічасті капці без зап'ятків, які танцюристи часто губили під час танку.

Один танок виконували мурини, мешканці Сагари. Вони замість тюрбанів мали на головах малі, чорні шапочки, гаптовані білим шовком, в руках чорні, залізні калатальця і величезні шкіряні бубни. Танок — це вибивання такту ногами, високі скоки вгору, граціозні руки.

(Далі буде).

НАГЛА І НЕВІДКЛАДНА СПРАВА — УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ! НА ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЬОХ КАТЕДР ПОТРІБНО $1,800,000.00; ДОСІ ВПЛИНУЛО — $1,401,600.00; ДО КІНЦЯ ЦЬОГО РОКУ ЩЕ ТРЕБА ЗІБРАТИ $398,400.00

6-та Виставка Самодіяльної Творчоти Дітей і Молоді в Ню Йорку

У неділю 1 листопада ц. р. закінчилася тут 6-та Виставка Самодіяльної Творчости Дітей і Молоді, яку щорічно влаштовує 64-ий Відділ СУА. Організацією Виставки займалася виховна референтка Відділу Дарія Костів при допомозі членок Виховної комісії — пань Б. Ковалів, В. Сушків, Н. Горечої, Я. Салик, з мистецьким оформленням Виставки — п-ї Я. Геруляк.

У Виставку включилися 50 учасників у віці 3-17 років з терену метрополітального Ню Йорку й дальших околиць, а навіть з Німеччини й Бельгії. Показано коло 150 експонатів - малюнків, рисунків, коляжів, аплікацій, квітистої мозаїки, пап'є маше, ужиткової кераміки й керамічної скульптури. Тематика різнородна — краєвиди, жива й мертва природа, людські постаті, портрети, технічні здобутки, ужиткові предмети, події дитячого життя, життя в акції, ілюстровані, абстрактні і проблематичні теми. Виставку оглянуло 200 осіб.

Відкриваючи Виставку в неділю 5 листопада ц. р. в залі Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку Дарія Костів познайомила зібраних з організацією Виставки й подала до відома ключ, за яким підібрано, склясифіковано і розміщено експонати. Мистець Богдан Титла, у гутірці, вказав на значення таких виставок для естетичного виховання дітей та на психологічну потребу дітей висловлювати свій внутрішній стан з допомогою креативного мистецтва, підкреслюючи вагу спонтанности дитячої творчости. Вартість тієї творчости лежить у безпосередності й щирості вислову. Вона має відбити уяву дитини, виразити те, що дитина відчуває, а не бути фотографічним зображенням реального світу. Тому копіювання, інспірація чи пряме втручання старших, технічна досконалість та вишукані рямки не сприяють плеканню дитячої самодіяльности. П р о мовець вказав на вагу таких виставок для підшукування й вирощування нових талантів і виховання майбутніх сприймачів мистецтва.

Напередодні відкриття Виставки відбулася творча година малювання, проведена мисткинею Ярославою Геруляк з групою дітей безпосередньо після заслухання дітьми переказу про Кирила Кожем'яку. Діти малярськими засобами зілюстрували деякі моменти переказу за власним вибором і вподобою. Таксамо п-і Геруляк зробила спробу малюнку дітьми під інспірацією музики. Показані на виставці малюнки творчої години і коротке інтерв'ю з учасниками обох спроб виказали, що експерименти були успішні. З нагоди Виставки видано каталог експонатів.

Щорічним влаштуванням тієї виховно - мистецької імпрези 64-ий Відділ СУА дає корисний вклад в естетичне виховання молоді за допомогою засобів креативного мистецтва. Треба тільки, щоб батьки, учителі й виховники підтримали це діло. На жаль,вражала відсутність відвідувачів виставки організованими групами дітей під проводом виховників.

Марія Барагура
пресова референтка 64-го Відділу СУА

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
МОВОЗНАВЧА КОМІСІЯ

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

відбудеться в суботу, 25-го листопада 1972 р. в годині 4-ій веч., в залі НТШ, 302 Вест 13-та вул. в Ню Йорку

ПРОГРАМА:

1. Відкриття.
2. Проф. д-р П. КОВАЛІВ: доповідь на тему „ПЕРША УКРАЇНСЬКА ГРАМАТИКА".

Вхід вільний! Управа Мовознавчої Комісії НТШ

ПРИГАДКА

УЧАСНИКАМ ПОХОДУ В УКРАЇНУ ПОВСТАНСЬКОГО АВАНГАРДУ АРМІЇ УНР У 1921 РОЦІ, А ВПАВШИМ ТОДІ У БОЯХ З ОКУПАНТОМ, НЕХАЙ БУДЕ ВІЧНА ШАНА І СЛАВА.

ДМИТРО ГЕРЧАНІВСЬКИЙ
учасник походу

УКРАЇНСЬКИЙ ОПЕРНИЙ АНСАМБЛЬ — НЮ ЙОРК після повного успіху в Ню Йорку, Філядельфії, Чікаґо і Бінґгамтоні — останні вистави Пассейк, Н. Дж. і околиця.

Неділя, 10-го грудня 1972 року

Год. 5:30 веч., УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЯ
240 Гови Аве., ПАССЕЙК, Н. Дж.
виконає комічну оперу-виставу на 3 дії

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

Музика С. ГУЛАКА-АРТЕМОВСЬКОГО

Виконавці:

І. Карась .... І. Рейнарович, Львівська Опера
Одарка .... Г. Андреадіс, Опера Кольон, Буенос Айрес
Оксана .... М. Кокольська, Сіті Опера, Ню Йорк
Андрій — Б. Чаплинський, Темпл унів. оперова компанія
Імам .... В. Карпиних, сол. хору „Прометей"
Селіх-Ага .... Т. Федорович, Арт. Харківського Драм. Т.
Камерна оркестра Хор Оперного Ансамблю
Муз. кер.: Проф. О. Стратичук Режисер: Т. Федорович
Танки: О. Генза, група СУМА „Верховинці"
Концертмайстер: Т. Левицький і В. Босий
Декорації Оперного Ансамблю.
Козаки, козачки, жениці, слуги султана, турецька варта. Діється в Туреччині.

Передпродажа квитків в крамниці „Січ", в Українській Централі і при касі театру, год. 4-та.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ в ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.
під протекторатом
ВІДДІЛУ УККА
— влаштовує —

в неділю, 3-го грудня 1972 року
о годині 4-ій по пол., в залі
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 140 Проспект Евеню, Irvington, N.J.

ДОБРОДІЙНИЙ КОНЦЕРТ УЧНІВ УМІ

Мета — придбання фондів на покриття великих коштів (20 000 дол.) складної і рідкісної операції пересадження нирки батькової учениці УМІ.

ГРАЮТЬ УЧНІ КЛЯС:

Т. БОГДАНСЬКОЇ, Ньюарк: Б. Буняк, Р. Ворох, М. Голіната, Ю. Кух, М. Кучинська, Л. Семанишин, Д. Сидіда, З. Стебельська, О. Федоренко, Р. Шегедин і Н. Яворська.

Т. КЛИМ, Ірвінґтон: Т. Бабенко, Н. Гнат, Л. Гусак, І. Пелех, Г. Терлецька, Х. Терлецька, В. Шевченко, Н. Шевченко і С. Щербак.

О. ЧІПАК, Пассейк: М. Сохан і О. Сохан.

Ціна квитка 3.00 дол.

ПОДАЄМО ДО ЛАСКАВОГО ВІДОМА ОТЦЯМ ПАРОХАМ В АМЕРИЦІ, ЩО ВИСОКОПРЕПОДОБНИЙ

о. МИКОЛА ГЕМБАРОВСЬКИЙ, ЧСВВ

З ПРИЗНАЧЕННЯМ

ДАВАТИ МІСІЇ
ЦЬОГО РОКУ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Просимо голоситися на адресу:
ST. JOSAPHAT'S MONASTERY
East Beach Drive Glen Cove, N.Y. 11542

Дарія Ярославська

ПІД ЧУЖІ ЗОРІ

РОМАН

Третя частина трилогії „ПОВІНЬ" .... Ціна $4.00
НА КРУТІЙ ДОРОЗІ — перша частина .... Ціна $4.00
ОСТРІВ ДІ-ПІ — друга частина .... Ціна $4.00

Набути можна в авторки:
D. YAROSLAWSKA-STOLARCHUK
366 Ridgewood Road Maplewood, N.J. 07040

НОВІ ПРАВИЛА РУХУ

По всій території СССР незабаром будуть заведені нові правила вуличного руху. Пояснення тих правил подала досить незрозуміло „Молодь України" з 19 жовтня. Всі вони чинні „на всіх територіях, де можливий транспортовий рух". Про зміну сигналів на дорогах для шоферів: „Одночасно вмикатимуться червоний та жовтий сигнали і миґаючий зелений". На деяких вулицях міст будуть застосовані світлофори, котрі зможуть змінювати напрям руху на тій же вулиці, при потребі — на протилежний. Заводиться також нова вказівка „Рух на швидкісних шляхах": на них буде заборонено будь-який транспорт, швидкість якого менша від 40 кілометрів на годину, отже пішоходів, кінного транспорту, роверів - велосипедів.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ГРОМАДЯНКА ГІЛДА ЛІНДЛІ на Лонг Айленді багато років робила всі можливі заходи для збереження природи в Монтоук і околицях. Тепер вона може бути щасливою, бо власті призначили в тому районі 900 акрів землі під резервацію для парків і відпочинку. Але виявилося, що саме на тій землі стоїть дім п-і Ліндлі, який знесуть бульдозерами. Вона попрохала дати їй право жити там ще 35 років...

В ТРИНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

МИКОЛИ ШУСТА

що відійшов у Вічність 25 листопада 1959 року відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в СУБОТУ, 25-го ЛИСТОПАДА 1972 РОКУ
о год. 8-ій ранку
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Про молитви просить
син — ВАСИЛЬ ШУСТ

ПОДЯКА

Дня 31-го серпня 1972 р. відійшов від нас у Вічність — а 2-го вересня був похований на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл., наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п. інженер-архітект

ОЛЕКСАНДЕР ПЕЖАНСЬКИЙ

Цією дорогою хочемо ще раз подякувати Усім, що взяли участь в похоронних відправах та відпровадили Покійного на місце Вічного Спочинку.

Щиро дякуємо: д-рові Василеві Марчукові за поміч і опіку під час Його недуги; Всечеснішим Отцям: митр. радникові о. Павлові Джулинському і парохові о. Мар'янові Бутринському за відслуження Панахид і похорону та о. М. Бутринському за глибоко змістовні слова під час похоронної св. Літургії в церкві св. Володимира і Ольги; проф. Василеві Шутьові за відіграння похоронного маршу Шопена після Панахиди, згідно з бажанням Покійного.

Щира подяка інж. Богданові Білинському за прощальні слова від Української Громади над могилою та братові Покійного Михасеві Пежанському за дуже сердечні „Слова про Олеся" під час поминок.

Щиро дякуємо Родині, Приятелям і Знайомим, що не жалували труду і часу і взяли участь в усіх відправах похоронних, склали пожертви на Богослужби та переслали квіти.

Зокрема хочемо подякувати Т-ву Українських Інженерів — Відділ Чікаґо, НТШ — Ню Йорк, Українському Фотографічному Т-ву — Ню Йорк, Українському Музеєві — Чікаґо, Осередкові Праці УПС — Чікаґо, що не забули про нас в тих тяжких хвилинах.

Усім, що помістили спомини про Покійного — щира подяка.

Дякуємо похоронному заведенню Музика і Син в Чікаґо за зразкове переведення похорону.

Горем прибиті:
ІРИНА — вдова
ДАРІЯ і МИРОН ЯРОШЕВИЧ — донька з мужем
ХРИСТЯ — внучка

Довнерс Гров, 18 листопада 1972 р.

Замість квітів на могилу Покійного склали:

на „Пластовий Шлях" — Осередок Праці УПС — Чікаґо	$25.00
на „Український Музей" в Чікаґо:	
П-во Дарія і Тарас Лушпинські, Довнерс Гров	$10.00
П-во Зеня і Орест Пітьо, Ньюарк	20.00
П-во Ірина і Микола Ставничі, Сільвер Спрінґ	10.00
П-во Олена і Павло Турули, Чікаґо	10.00

Увага! БУВШІ МЕШКАНЦІ Увага!

МІТТЕНВАЛЬДУ!

В суботу, дня 2-го грудня 1972 року
о годині 3-ій по полудні
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
в НЮ ЙОРКУ, 140-142 Друга Аве., в кім. ч. 35
— відбудуться —

ПЕРШІ СХОДИНИ БУВШИХ МІТТЕНВАЛЬДЦІВ

ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ ЗАГАЛЬНОГО З'ЇЗДУ, ЯКИЙ ПЛЯНУЄТЬСЯ НА ЛІТО 1973 РОКУ

- Ініціятивна група просить всіх бувших — Єгерців, Піонірів та Лютензидів — прибути на ці Сходини.
- Про ближчі інформації просимо звертатися до п. Степана Шепаровича, 240 E. 5th Street, New York, N.Y. 10003. Телефон (212) OR 3-1156.
- Ми певнені, що по 25-ох роках цікаво буде такий З'їзд відбути. Просимо, допоможіть нам цю гарну ідею зреалізувати. ІНІЦІЯТИВНА ГРУПА

ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ
1-ий Відділ в Ньюарку - Ірвінґтоні, Н. Дж.

Субота, 25-го листопада 1972 року
год. 7:30 вечора
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
в ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.
ДОПОВІДЬ
Д-РА КОНСТАНТИНА САВЧУКА
на тему

„Багатогранність руху спротиву в Україні"

ПІСЛЯ ДОПОВІДІ ЗАПИТИ І ДИСКУСІЯ

Українське Громадянство, зокрема Членів Організацій Визвольного Фронту, запрошуємо до участи, щоби обмінятись думками на тему актуальних на сьогодні подій в Україні. УПРАВА ВІДДІЛУ

КРУЖОК МАТЕРЕЙ при ШКОЛІ СВ. ІВ. ХРЕСТИТЕЛЯ
в НЮАРКУ, Н. Дж.
— влаштовує —

в суботу, 2 грудня 1972 р.. о год. 4:30 по пол.
в ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІЇ

МИКОЛАЇВСЬКИЙ ВЕЧІР

Сценка — „ЛИСТИ ДО СВ. МИКОЛАЯ"
У ВИКОНАННІ НАШИХ ШКІЛЬНИХ ДІТЕЙ

Небесна канцелярія буде відкрита від год. 2 по пол. того самого дня в тій же залі.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в неділю, 19-го листопада 1972 року, несподівано відійшов у Вічність на 48-му році життя наш Найдорожчий

бл. п.

Д-р ВСЕВОЛОД ГЕРАСИМОВИЧ

ОРТОПЕД-ХІРУРГ
в Ню Йорку і Гемстед, Н. Й.

ПАНАХИДА — в середу, 22-го листопада 1972 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Universal Funeral Chapel, 52nd Street at Lexington Avenue, Manhattan.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 24-го листопада 1972 р. — ПАНАХИДА о год. 9-ій ранку в похоронному заведенні; СЛУЖБА БОЖА о год. 11-ій ранку в Української Католицької Церкви Покрова Божої Матері, 97-06, 87-ма вул. в Озон Парку, Квінс, Н. Й.

Горем прибиті:

ЕВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ — тіточний брат з дружиною ВІРОЮ і дітьми: ІРЕНОЮ й ЮРІЄМ
ФЕВРОНІЯ ГЕРАСИМОВИЧ — тітка
ЯРОСЛАВА ЛУШПИНСЬКА — кузинка
АНЯ СІВЕЦЬ — кузинка
і Родина в Америці і в Україні

бл. п.

З безмежним жалем і смутком повідомляємо Рідних, Приятелів, Знайомих і бувших Парохіян, що дня 21-го листопада 1972 р. по короткій недузі, упокоївся в Бозі, на 79-му році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО, БРАТ, ВУЙКО і ШВАГЕР

бл. п. о. совітник

ЕВГЕН МАЦЕЛЮХ

парох і душпастир, учасник Визвольних Змагань, редактор „Українських Вістей" в Тернополі, поет і автор численних книжок в українській й англійській мовах, неатомний працівник на народній ниві та основник і член численних організацій на Рідних Землях.

ПАНАХИДА в середу, 22-го листопада 1972 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ТІЛО ПОКІЙНОГО буде перевезене в четвер, 23-го листопада до Української Католицької Церкви Пресв. Тройці, 288 Vanderbilt Ave., Staten Island, N.Y., де о год. 7:30 веч. будуть відправлені ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОНИ відбудуться в п'ятницю, 24-го листопада 1972 р. о год. 7:30 веч. в Українській Католицькій Церкві св. Юра в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 25-го листопада 1972 р. о год. 8:30 ранку в Українській Католицькій Церкві св. Юра в Ню Йорку.

В глибокому смутку:

СОФІЯ з ЮРЧИНСЬКИХ — дружина
СЛАВА СУЛЖИНСЬКА — донька з мужем ДАНИЛОМ і внуком ВОЛОДИМИРОМ
ОЛЯ ЖУК — донька з мужем ІВАНОМ і внуками: БОГДАНОМ і ОРЕСТОМ
ЛІДА КОТЛЯРЧУК — донька з мужем ОМЕЛЯНОМ та внуками: ІГОРЕМ та ЕВГЕНОМ
ІРЕНА КОМАРНИЦЬКА — донька з мужем МИХАЙЛОМ і внучками: ХРИСТИНОЮ і ТЕРЕНЕЮ
ДАНИЛО — брат з дружиною СОФІЄЮ і братанком ВОЛОДИМИРОМ з дружиною та дітьми
о. д-р ВОЛОДИМИР ГАВЛІЧ — сестрінок
СТЕФАН ЮРЧИНСЬКИЙ — шваґер з дружиною НАДІЄЮ і сином ІГОРЕМ з дружиною і дітьми
Родина МАЦЕЛЮХІВ і ЮРЧИНСЬКИХ та дальша Родина в Америці, Канаді, Польщі, Австралії і на Рідних Землях

Замість квітів на могилу Покійного, просимо складати пожертви на нову Церкву св. Юра в Ню Йорку.

З безмежним жалем і сумом повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що 21-го листопада 1972 року з Божої Волі, відійшла від нас на 67 році життя, наша Найдорожча і Незабутня

ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.

МОТРЯ ШКОРУТА

з родини СВОРАКІВ

народжена 14-го лютого 1906 року в Тисьмениці, Україна.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 24-го листопада 1972 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Macko Funeral Home, 1609 W. Genesee St., Syracuse, N.Y.

ПОХОРОН в суботу, 25-го листопада 1972 року о год. 8:30 ранку з церкви св. Івана Хрестителя на українське кладовище в Сиракюзах, Н. Й.

Горем прибиті:

МАТВІЙ — муж
МАРІЯ ШОРОБУРА — донька з мужем ТИМКОМ і дітьми: БОГДАНОМ і МАРТОЮ
АННА РАК — донька з мужем ВОЛОДИМИРОМ і дітьми: ІГОРЕМ і АНДРІЄМ
ГРИГОРІЙ — син
ПАВЛО — брат з Родиною
Родина в Україні

Замість квітів на могилу Покійної, просимо складати пожертви на „Церкву в Потребі".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 26 ЛИСТОПАДА 1972 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Под. Січ 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ПРО ОДИН РОЗДІЛ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

цьому абсурдному для курсу історії української літературної мови розділі, а й в усьому курсі ніде не згадує. Не згадує він і того, що насправді усе українське мовотворення відштовхувалося від російської мови, як про це свідчать численні факти, зібрані хоч би в моїй праці „Українська літературна мова, її виникнення й розвиток", т. I, 1955 р., та т. II, вип. I, 1962 р., а ще більше в моїй великій „Історії нової української літературної мови", яка, на жаль, ось уже рік, не з моєї вини, лежить надрукована в мюнхенській друкарні.

Сумно робиться, коли читаєш цей розділ, та й увесь цей „університетський курс" П. Плюща, і єдиною, може, втіхою є те, що він призначений для студентів високих шкіл, тобто для дорослих людей, які, напевно, розуміють антиісторичність і антинауковість цього примусово-казенного виробу і шукають інших джерел для пізнання історії української літературної мови.

Розділ написано хаотично, без логічної упорядкованости матеріялу, та ще й поганою, „збагаченою" русицизмами мовою.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Вокальний концерт української та світової музики Антона Юркова

12-го листопада ц. р. у великій концертовій залі Маунт Вернон Скул в Нюарку відбувся концерт українського тенора Антона Юрків.

У програмі концерту співак по-справжньому розкрив поетичну музику ранніх італійських майстрів — Кальдара, Скарлатті, Каччіні та Дуранте, щиро і з почуттям передав вразливий плач Федеріко з опери Арлезіана Чілеа, по-мистецьки вів звук на меццо-воче в арії Бізе „Шукачі перлів". Обсяг голосу Антона Юркова на цьому концерті простягався до високого „с".

Викінченість і виразність тлумачень та широка скаля динамічних відтінків відчувалася через всю програму. Емоційність виконання творів Нижанківського („Засумуй трембіто"), Лисенка („Гетьмани") та Стеценка (Вечірня пісня і „Зустрітися, щоб зразу розлучитись") зробила українську музику близькою для кожного українського і не-українського слухача.

На концерті була присутня Лідія Крушельницька — керівник студії мистецького слова в Ню Йорку (в минулому оперова співачка). На прийнятті, яке відбулося по концерті, ця відома діячка української сцени відзначила чистоту інтонації та витончене фразування співака, стверджуючи, що завдячує він це в великій мірі проф. Євгенові Крахнові, в ансамблі з яким (фортепіян) він виступав та відомій співачці Клавдії Тарановій, в оперовій студії якої Антін Юрків одержав свою музичну освіту.

Антін Юрків співав у шести, зразково опанованих ним, мовах: українській, англійській (Ґаґеман), італійській, французькій, німецькій (Ріхард Штравс та еспанській (Де-Файа). Частина виконуваних творів була в перекладах Є. Крахна та Дм. Ревуцького. На наддатки Антін Юрків співав майже по кожній групі пісень.

Ще треба відзначити важливу деталь — статечну і просту поведінку вродливого співака на естраді.

І. О.

Українці Ню Йорку протестують проти порушування прав УКЦеркви

(Закінчення з 1-ої стор.)

рішуче відкидають всякі втручання адміністративних чинників Ватикану у внутрішньо-устроєві і адміністративні справи УКЦ.

Виступаючі на вічі дуже сильно наголошували погляд, що доля УКЦ є в українських, а не чужих руках, що ми повинні відкликатись не до чужих достойників, але до власного сумління, до наших духовних і світських провідників, до загалу мирян. Тому зібрані закликали до єдности вірних, священиків, монаші чини, усю ієрархій УКЦ, до спільного фронту боротьби за її права, проти наступу чужинців. Зібрані пропонували Владикам УКЦ одноду шно відкинути листа Кардинала Війо, як зневагу нашої Ієрархії і всієї УКЦ. Рівночасно вірні закликали Владик УКЦ, щоб вони спільно опрацювали одержаний від Постійного Синоду проєкт конституції УКЦ та спільно підписали його на найближчому Синоді УКЦ. У всіх питаннях, що відносяться до УКЦ, наші Владики зобов'язані звертатися до Ватикану не безпосередньо, але через Постійний Синод УКЦ та його Голову — говорили доповідачі.

Зібрані на вічу однодушно висловили свою відданість і підтримку Голові УКЦ, Верховному Архиєпископові Иосифові Сліпому.

Президія і присутні на вічу звернулися з закликом до вірних УКЦ в ЗСА взяти масову участь в демонстрації у Вашингтоні в суботу, 25 листопада, що має стати висловом становища українських католиків до політики Ватикану у відношенні до УКЦеркви.

У вічу взяли участь понад 350 осіб.

Клюб дітей колишніх президентів ЗСА

Вашингтон. — Негласний неформальний Клюб дітей колишніх президентів цієї країни існує від давніх часів. Тепер до нього належать чи можуть належати 22 особи. Найстарша й дуже активна членка того клюбу це 88-літня пані Аліс Рузвельт Лонґворт, дочка президента Теодора Рузвельта, яка жила в Білому Домі у Вашингтоні до 1909 року. І тепер не обходиться більшого приватного прийняття у Вашингтоні без цієї колись дуже гарної дами у незмінно широкому капелюсі. До клюбу можуть належати діти покійного президента Джона Кеннеді: синові Джонові тепер 12 років, підросток Керолайн вчиться в приватній школі поблизу Вашингтону, обоє дуже здібні та дуже нагадують батька. Син президента Гувера Аллен живе далеко на багатому „ранчо" й неохоче їде до Вашингтону. Він дуже багатий. Діти президента Френкліна Рузвельта — політично поділені: у цих виборах Джеймс і Елліот підтримують перевибір президента Р. Ніксона, але дочка Анна Рузвельт виступає за вибір сен. Дж. Мик Говерн. Живі ще четверо дітей президента Гровера Клівленда, всі вони вже в старшому віці, а дочці президента Тафта пішов 81-ий рік. Дочці президента Гаррі Трумена Марґареті не надто вдалася співацька кар'єра, але вона добре вийшла заміж за співредактора „Ню Йорк Таймсу".